

ଉତ୍କଳ ଲୋକ

ରଚନା :
ଶ୍ରୀ ବିପ୍ଳବୀ

ମୁଁ ଇଞ୍ଚୁଡ଼ କହୁଛି

ଜଗତେ ବିଖ୍ୟାତ ଭାରତ ତୁଲି
ଅଶୋକ, କନ୍ୟା, ବିହମ ଜଣି ।

ନରପତି ରୂପେ ପାଇଣ ପୂଜା
ଶିବାଜୀ ଓ ସଣା ଉଡ଼ାଇ ଧୂଳା । ୧
ରଣି ଯାଇଛନ୍ତି ସେ ଦେଶ କଣି
ପଦାବଳୀ, ସୀତା, ପାଦିନୀ ସଖା । ୨

ସମ, କୃଷ୍ଣ, ଶୁଭନାନକ, ଚୈତନ୍ୟ
ଶଙ୍କର, କବିର, ବିବେକନାମ । ୩

ଗଣୀଦୁର୍ଗାବଳୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ଶୁକ
ଶୈବନ୍ତ ବରଦନାକ ନେକ । ୪
ଗାଗି, ବିଶୁବାରା, ପଲ୍ଲୀ ଓ ନୋ
ସେ ଦେଶର ନାୟା ଜ୍ଞାନେ ନିପୁଣୀ । ୫

ସେ ଦେଶର ଶ୍ରାବ୍ୟ ପଡ଼ିଲା ବାମ
ଶାସକ ରୂପରେ ଯବନ ନାମ । ୬

ଛଅଶତ ବର୍ଷ ଶାସନ କରି
ରହିଲେ ଶେଷରେ ବସନ୍ତ କରି । ୭

ତାପରେ ଘୋଟିଲୁ ତମ୍ଭର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
ବିଦେଶ ଆସିଲେ ଫିରିଙ୍ଗି ଜାତି । ୮
କରିଲେ ତଳିଶ ବର୍ଷ ଶାସନ
ଲୁପ୍ତ ହୋଇ ଗଲୁ ଦେଶ ଅଛୁଣୀ । ୯

ସୋଳଶତ ସାଲ ଡିସେମ୍ବରରେ
ଏକଦି ଶ ଦିବା ରବି ବାସରେ । ୧୦

ସାତ ମହାସିନ୍ଧୁ ଚେରଣ ନଳି
ଫିରିଙ୍ଗି ବେପାରୀ ବୋଇତ ବାହୁ । ୧୧

ଆସିଲେ ଏଦେଶେ କମ୍ପାନୀ ଦଳ ।
ଶାସକ ହେବାକୁ କର କୌଶଳ । ୧୨

ଆଇନ୍ କରିଲେ କଠୋର ଅତି
ଦେଶେଥିଲା ଯେତେ ଶାନ୍ତ ଓ ନିତି । ୧୩

ଚନ୍ଦ୍ରିକା ତଳ ତେଲିକ ଦଶା
'ତା' ଉପରେ କଲେ ସେକଟକଣା

ଚନ୍ଦ୍ରିକ ଆଜୁଠି ଦେଲେ ସେ ହାଣି
ସୁନାକାଟି ଲୁଗାଘେ' ଥିଲେ ବୁଣି । ୧୪

ସାଗର ଜଳରୁ ଯେ ଲୁଗା ମାରି ।
ପେଟ ପୋଷ ଥିଲେ ବେପାର କରି । ୧୫

ତାକୁ ମାଡ଼ ଦେଲେ ଗୋରା ବେପାରୀ
ଲଭରୁପୁର' ଲୁଟିଲେ କେଶି । ୧୬

ଫିରିଙ୍ଗି ଶାସକ ଦମନ ଶୁଭ
ଦନକୁ ଦନ ସେ ବଢ଼ିଲାପହୁଁ । ୧୭

ଆଉ ନ ସହିଲେ ସ୍ୱାଦଶୀ ନେତା ।
ପରାଧୀନ ସୁଖ ଲାଗିଲା ପିତା । ୧୮

କେଶୁ ଦେଶଗଡ଼ କଂଗ୍ରେସ ଦଳ
ଶାସନକୁ କଲେ ସେ ଟଳ ମଳ । ୧୯

ଅଠରଶସତାବନ ସାଲରେ
ସିପାହି ବଂହାଡ଼ ଜାଣିପୁ ପ୍ରାୟ । ୨୦

ପ୍ରଥମେ ଗରଜ ଉଠିଲ ଝଡ଼
 ବସ୍ତ୍ରୋତ୍ସବ ପରେ ବସିଲ ମାଡ଼ । ୧୧
 ଅଦନ କରକା ପଡ଼ିଲ ପରି ।
 ରଜାରକୃତାଙ୍କୁ ଚନ୍ଦ୍ରାନ୍ତେ ମାରି । ୧୨
 କରଲେ ଦମନ ଫିରିଙ୍ଗି ରଜା
 ଆକବର କିଏ ପାଇଲ ସଜା । ୧୪

ଶେଷେ ଅଠରଶ ପଞ୍ଚାଅଶୀରେ
 କଂଗ୍ରେସ ଗଢ଼ିଲ ଦଳ ସଭାରେ । ୧୫
 ଉତ୍ତୋଳଣ ପାଞ୍ଚ ବଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗରେ
 ଦତ୍ୟାଗ୍ରହ ତେଜ ଉଠିଲ ଧରେ । ୧୬
 କୋଡ଼ିଏ ମସିହା ଅଶ୍ଵିଂସା ମନ୍ଦ ।
 ଗାନ୍ଧୀଜୀ ପ୍ରୟୋଗ କଲେସେ ଅସ୍ତ୍ର । ୧୭
 ସେ ଅସ୍ତ୍ରରକାସ୍ୟ ନହେଲ କିଛି
 ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ଅସ୍ତ୍ର ତେଣୁସେ ବାଛି । ୧୮
 ଉତ୍ତୋଳଣ ଭରିବ୍ ମାର୍ଚ୍ଚ ବାର
 ସାବର ମଙ୍ଗରୁ ହୋଇ ତପ୍ତର । ୧୯
 ଦାଣ୍ଡି ଯାତ୍ରା କରି ସାଗରକୁଳେ
 ଏପ୍ରିଲ ଛଅର ରୌଦ୍ର ସକାଳେ । ୨୦
 ପଦ୍ମସ୍ଥ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ମାରିଲେ ଲୁଣ
 ଭଜିଲେ ସେ ଦିନ ଛାଟିଶ୍ ଟାଣ । ୨୧
 ବେରୁଦ୍ଧା ଡାଗଲେ ରକ୍ତ ଅଧରେ
 ଦେଶ ତାତିଗଲ ତାଙ୍କ ଡାକରେ । ୨୨

ଉଜ୍ଜ୍ୱଳେ କଂଗ୍ରେସ କଲ ଶପଥ
ଇଞ୍ଚୁ ଡ଼ା ହୋଇବ ଲବଣାଶ୍ରମୀ । ୩୩

ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ କଟାଳ କର
ପଦଯାତ୍ରା କଲେ କଟକୁ ଶ୍ରୀ । ୩୪

କୁସନ ପୁରରେ ହେଉଣ ବନ୍ଦୀ
କଂଗ୍ରେସ ପାଞ୍ଚଲ ନୂତନ ପଦ । ୩୫

ଭେଳରେ ଆସି ବାଲେଶ୍ୱରରେ
ଏପ୍ରିଲ ବାରର ସନ୍ଧ୍ୟା ଲଗ୍ନରେ । ୩୬

ପଦସ୍ଥଳ ମାତେ ଆରୁଘ୍ୟବାର
ଲୋଇ ଇଞ୍ଚୁ ଡ଼ା ସେ ପଟୁଆର । ୩୭

ପୁରୋଧା ହୋଇଣ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ଦାସ
ଶ୍ରେଣୀ ସାରିଥିଲେ ସେ କାବଦାସ । ୩୮

ପୁରୋହିତ ହୋଇ ହରି ଶ୍ରୀନା
ଘେନ ସଙ୍ଗେ ଲୌହ ପ୍ରମୁର ସେନା । ୩୯

ପତିତପାବନ ବାହନୀ ପୁର । ୪୦
ଆସଲେ ପଲ୍ଲବି ନଳିନୀ ଡେରି । ୪୦

ବଜ୍ରପ୍ରମୁ ସେନା ବାଲେଶ୍ୱରରୁ
ଲଳିକୁର୍ତ୍ତା ଦଳ ନହୋଇ ଶ୍ରୀ । ୪୧

ଭଲ ନାମନେଇ ସଂଗ୍ରାମୀ ଦଳ
ଆସିଲେ ଇଞ୍ଚୁ ଡ଼ା ଦଳକୁ ଦଳ । ୪୨

କରଣବାଳା, ରମା, ମାଳତୀ, ଦାସ ।
ଚନ୍ଦ୍ରମଣି, ଗୌରୀ, କୋକିଳା ସୁଭଦ୍ରା । ୪୩

ବଜକୃଷ୍ଣ, କୃପାସିନ୍ଧୁ, ଗୋଲକ
ନନ୍ଦ, ନିଳାମ୍ବର, କୈଳାସ, ଲୋକ । ୪୪

ଦ୍ରବେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ, ଅଟଳ
ପଦ୍ମଲେ ଆସି ନେତା ସକଳ । ୪୫

ସୁନ୍ଦରୀ ଲବଣ କରି ପ୍ରସୂତ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରଖିନ ଜାଣିବୁଡ଼ି । ୪୬

ଦାମେନ୍ଦ୍ରୀ ଲୁଣ କରିବ ଶୁଭ । ୪୭
ସିନ୍ଧୁ ଶୁଭ ଲୁଣ ଶୁଭକର

ନିଶ୍ଚିନ୍ତସାନ୍ତବ କୋରଡ଼ାଛାଟେ
କାହା ପିଠି ମୁଣ୍ଡେ ଚେଡ଼ା ଫାଟେ । ୪୮

ଶେଷେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ରହିଲ ନାମ ।
ଶୁଭରେ ଦିଶୁଥିଲ ଲବଣ ଧାମ । ୪୯

ଉତ୍କଳର ଦାଣ୍ଡି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭୁଲି
ଏବର ଶୁଭ ଶୁଭଦେ ଶୁଭ । ୫୦

୨

ଦିଶୁଥିଲୁ ପୁରୁଷ ଦାସ
ବନ୍ଧୁ ଧୂବାସାସ କରି ଉପାସ । ୧

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଆସି ଏହିଲ ଚେରେ
ଫାଟିବ ଜାଲ ପ୍ରମୁ ପାଖରେ । ୨

ମୁକ୍ତି ଦିବସକୁ ଖାତେ ରଖି
ସୁଖୀୟ ହୋଇଲେ ମୁଁ ତାର ସାଖି । ୩

ମୋସ୍ତୁତର ଚାରି ଉତ୍କଳ ପାଇଁ
ବିଦ୍ୟାପୀଠ ଶିବ ଗଡ଼ ଉଠଇ । ୪

ତେଏସ୍ତସ୍ତ ଠାରୁ ସ୍ମୃତ କମିଟି
ମୁଣ୍ଡଟେକି ହୁଡ଼ାହୋଇଲୁ ଉଠି । ୫

ତେଏସ୍ତସ୍ତ ଠାରୁ ତେୟାନବେରେ
ଏକୋଇଶି ବର୍ଷ କାଳ ଗଉଁରେ । ୬

ବିଜାଇଲୁ ଯାହା ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ ମୁହଁ
କ୍ଷମା କରିଶୁଣି ମୋ ଦେଶ ଭାଇ । ୭

ତେୟାନବେ ସାଲ ଏପ୍ରିଲ୍‌ରେ
ତେଏସ୍ତ ବର୍ଷ ଶଲ ମୋର । ୮

ଏମେଲେ ମନ୍ତ୍ରଣ ଏମ୍‌ପିକ ଗାଡ଼ି
ଆସିଣ ମୋକୋଳେ ଧାଡ଼ି କି-ଧାଡ଼ି

ଗାନ୍ଧୀ ମହତାବ ମୁଣ୍ଡିକି ଗଲେ
ଗଜର ଲମ୍ବାଇ ଦେଲେ ସକଳେ । ୧୦

ଫଟି ପ୍ରଦର୍ଶନ ପୁସ୍ତକ ମାନ
ଫିତା କାଟି କଲେସେ ଉଦ୍‌ଘାଟନ । ୧୧

ତେଏସ୍ତ ଗପ ଉଠଲୁ ଜଳ
ପିଲୁଏ ମାରିଲେ ଲହରତାଳ । ୧୨

ସାମ୍ବାଦିକ ଦଳ କ୍ୟାମେରା ଟେକି
ଫଟି ସଙ୍ଗେ କଥା ନିଅନ୍ତି ଲେଖି । ୧୩

ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରରେ ଗାନକପାଇଁ
ଖୋରକ ହୋଇମୁଁ ଉଠୁଇ ଯାଏ ଭାଇ । ୧୪

ଅଙ୍ଗେ ନିଶ ମୋର ଦୁଃଖ କାହାଣୀ
ଅସହ୍ୟ ହେବାରୁ ଅଛୁ ବଖାଣି- । ୧୫

ଛୁପାଇଣି ବର୍ଷ ସ୍ବାଧୀନ ପରେ
ଚଉତିଂଶ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆସି ମୋରରେ । ୧୭

ନାଟକର ତନ ତମସା ସାବ ।
କେତେଗାଡ଼ି ଘୋଡ଼ା ଯାଇଛୁ ଯେଉଁ । ୧୮

ଏମେଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ
ଏମ୍. ପି: ବାଚସ୍ପତି ଯେତେ ଯନ୍ତ୍ରଣା । ୧୯

ଯେତେ ଦଳ ଅଛି ଦେଶ ଯାକରେ
କିଏ ନ ନାଚିଛୁ ମୋର ବନ୍ଧରେ । ୨୦

କିଏ ନେଇ ମାଟି ପୁରାଇ ଦଣ୍ଡ
କିଏ କହିଗଲା ଗଡ଼ବ କୋଠି । ୨୧

ସୁରମ୍ୟ ଉଦ୍ୟାନ ଗଡ଼ବ କିଏ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଖାଣ୍ଡବ ବନ ପରାୟେ । ୨୨

ସତୀଅଣି ସାଲେ, ଦାଣ୍ଡି ଯାଣି
ପାଦେ ଚାଲୁଛୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ । ୨୩

ଆସିଲେ ସଦଳ ଚଳକୁ ଧରି
କହିଲେ ଏସା ପିତୁରେ କରି । ୨୪

ଚଳାଇବ ମୁହିଁ ସୁରମ୍ୟଜାନ
ଚିନ୍ତା ତେଜ ପ୍ରିୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠର ଗଣ । ୨୫

କଂଗ୍ରେସର ସଭାପତି ଶ୍ରୀବଳ୍ଲଭ
କହିଲେ ଇଞ୍ଚୁ ଘୋଡ଼ା ଶିକ୍ଷା । ୨୬

ଜାତିର ଏକତା ନହେବା ଯାଏ
ଗଡ଼ୁକୁ ଦମନ କରିନହୁଏ । ୨୭

ଇଞ୍ଜୁଡ଼ୀ ଗୌରବ ଅଶ୍ରୁଣ୍ଡ ପାଇଁ

ମିୟୁ ଚୟମଟିଏ ଗଡ଼ବୁ ଚଢ଼ି

ଅନ୍ୟ ଏମ'ପି: ଆଉ ଶିଶା ମନ୍ତ୍ରଣ । ୨୭

କହିଗଲେ ସୁଲ୍ ହେବ ସର୍ବାଣ

ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଥିଲେ ଏପ୍ରାନ୍ତେ

ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ହେବ ଅଳପ ଦିନେ । ୨୯

ବେଗୀପିବେ ନାହିଁ ଧାଇଁ ସହର

ବାଢ଼ୋଡ଼ ବାନ୍ତ ସକଳ ଜୁର । ୩୦

ସବୁନାଶ ହେବ ନକର ଚିନ୍ତା

ଗୁଡ଼ ଜାଗାଦେଲେ କାଟିବ ପିନ ।

ଶ୍ୟାମ ଦାସ ନାମେ ଆଉଟିଡ଼: ଥିଲେ

ତାଙ୍କୁ ଡାକ ମନ୍ତ୍ରୀ ମିଧା କହିଲେ । ୩୨

ବିଶ୍ଵାସ ନିତ ହୁଏତ ଦୁଇ

ଯମିଦେବେ ବୋଲି ଗଲେ ଆଗେଇ

ସଂପାଦକ ମନେ ହୋଇ ହୁଏନ୍ତ । ୩୩

ସବୁମଞ୍ଚେ କଲ ନାମ ବଖାଣ । ୩୪

ଆଠ ଦିନ ପରେ ଏକପ୍ରପଞ୍ଚ

ଯମି ଦେବ ନାହିଁ କହିଲ ସୁକ୍ତ । ୩୫

ବିଜୟ ଧନ ତ୍ୟ ଡାକଲ ଚଢ଼ି ।

ସଂପାଦକ କାନ୍ଦେ କହିଲ ଯାଇ । ୩୬

ଏ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ମୋ ବାପନାମେ

କଲେ ଜମିଦେବ ଇଞ୍ଜୁଡ଼ୀ ଧାମେ । ୩୭

ଛଟା ସଂପାଦକ ଉତ୍ପୁଷ୍ପ ହୋଇ
ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ଗଲେ ଧାଇଁ । ୩୮

ସୁଗଳ ବାବୁକୁ କହିଲେ ସବୁ
ମନ୍ତ୍ରୀଆଶା ଦେଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଦେବୁ ॥ ୩୯

ତହୁଁ ସେ ଲେଖିଲେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକକୁ
ନିଅର ପରେ ଭେଟିଲେ ତାକୁ

ଶତପଥବାବୁ ସେନାଦେଶକ
ବୁଝାଇ କହିଲେ ହେ ସଂପାଦକ । ୪୧

ଆଗସି ପଟା ଦେଖାଅ ଆଣି
ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଗୁଡ଼ଦେଖିବୁ ପୁଣି । ୪୨

ଭାରିତେ ଲକ୍ଷ ଡାକ୍ତରୀ ସ୍ଥାନ ।
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଇଖିବୁ ମାନ । ୪୩

ସଂପାଦକ ଯାଇ ସିଃଦ୍ଧୀସମୋକ୍ତିକୁ
ଦେଖାଇବୁ ବୁଝ ନିୟମ ଟିକୁ । ୪୪

ନିୟମାବଳୀର ପ୍ରଚାର ଧରି ।
ସଂପାଦକ ତହୁଁ ଆସିଣା ଫେରି । ୪୫

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦାତାକୁ କହିଲେ ଯାଇ
ଧନାତ୍ମ୍ୟ ଦାତାମାନେ କହିଲେ ତହିଁ । ୪୬

ମନ୍ତ୍ରୀଲେଖି ତେଲେ ଗ୍ୟାରେଖି ମୋତେ
ଯମି ଦୁଇଶୁଣୁ ଦେବ ଭୁବିତେ । ୪୭

ତହୁଁ ସେ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଭେଟିଲେ ଯାଇ
ମନ୍ତ୍ରୀ ମନାକଲେ ଲେଖିବେ ନାହିଁ ।

ଦ୍ରୁପ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ଆଶା ଗଲମଉଳି
ସଂପାଦକ ଚନ୍ଦ୍ର ଖାଇ ହାଉଳି

ପୁ ଗଲବାବୁକୁ କହିଲ ଯାଇ
ଦବସ କଉଳି ବଞ୍ଚିବ ଭାଇ

ରେକାରୀଂତ୍ର ଶ୍ରେ କରାଇ ଦେଲେ
ବିବସ ବଞ୍ଚାଇ ରଖ କହିଲେ

ପଞ୍ଚାଅଶୀସାଲେ ଶିଶା ମନ୍ଦୀର
ହାଇସ୍କୁଲ୍ ପଛେ ନୋହୁଁ ସର୍କାରୀ

ପକାଦରଟିଏ କରାଇ ଦେବ
ବଞ୍ଚନ ସମ୍ଭଳ ଯୋଗାଇ ଦେବ

ଜଙ୍ଗଲର ମନ୍ଦୀ ଛପାଅଶୀରେ
ପୁରର ଉଦ୍ୟାନ ଡେବାଅଶିନଗ

ବଦେଶୀ ପୁଲର ମହଲରୁଣି
ଜ୍ଞାନ ଗବେଷକ ନହୁବେ ଲାଶି .

ଅଠାଅଶୀସାଲେ ଭୂମିରୁ ଫାନ୍ଦ
କଣ୍ଠିଆଚରର ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ମୋହ

ଦେଇଗଲେ ଆଶା କରି ଉଠିଲ
ରୁହୁଛନ୍ତି ଲୋକେ ହୋଇ ସଜଳ

ଆଦବାସୀ ପଶୁ ପାଳନ ମନ୍ଦୀ
ଆସି କହିଥିଲେ ହେବ ଭେଟନାଶ

ପଶୁ ବେମାରରେ ମରିବେନାହିଁ
ଗଞ୍ଜୁଡ଼ୀର ଦୁଃଖ ଯିବ ଉଠେଇ

ଉପବାଚସ୍ତୁତ ଚଉପ୍ରସାରେ
 କହିଥିଲେ ଅତି ଉତ୍ତମୁଷ୍ମରେ
 ଲବଣର ପ୍ୟାକ୍ଟି, ଡୋଇବ ଏଠି
 ଚୀର ସୁରଣୀୟ ଥିବ ଏମାଟି
 ବୁଦ୍ଧିର ଆସି ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣ
 ଖଣ୍ଡି ପୁତ୍ରକକୁ ନଢେଲେସରି
 ଉଜ୍ଜ୍ୱଳେ କଂଗ୍ରେସ କଳଙ୍କ ବାର
 ପଡ଼ିଥିଲେ ଧରି ଲଙ୍ଘନଚନ୍ଦ୍ର
 କହିଲେ ଇଞ୍ଚୁଡ଼ୀ କର୍କିରଧୂଳା
 ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ପାଇବ ପୂଜା
 ସୁବୁଦ୍ଧ ଏକ ମୁକ୍ତି ପଳକ
 ପିତୃମିତ୍ର ଭଳି ଦେଖିବେ ଲୋକ
 ମାଳମଣିବାରୁ ଆସିଲେ ଅରେ
 କହିଲେ ଇଞ୍ଚୁଡ଼ୀ ଜାତୀୟପ୍ରରେ
 ସମ୍ମାନ ଲଭିବ ଭାରତ ବର୍ଷେ
 ଦର୍ଶକ ନଫେରି ଯିବେ ନିରାଶେ
 ରଜସ୍ୱ ମନ୍ତ୍ରଣ ପଚପ୍ରସାରେ
 ବର୍ଷଣ ମୁଖର ଝଡ଼ିବଣୀରେ
 କହିଲେ ସଂଗ୍ରାମୀ ସୁତସଦନ
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଯିବ ଅଳପ ଦନ
 ଜଳସେଚନ ମନ୍ତ୍ରୀ ବର୍ଷକୁ ଅରେ
 ଆସନ୍ତି ଦିଅନ୍ତି ଯାହା ସତରେ

କେତେଗ୍ରାମ ପଟିକ ଏରଖଇ
 ସେ କଥା ହସାବ ରଖିନି ମୁହିଁ
 କେତେ ଆସେ କେତେ ଯାଏ କେଣାଇ
 ସେକଥା ଜାଣନ୍ତି 'ବାଦା' ଓ 'ଗୁଇ'
 ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜଳ ସମାପ୍ତରେ
 ଗ୍ରୀସାଇ ଅଛି ମହୋଦଧିରେ
 କିଏ ପ୍ରଳବାଦ ଶୁଣିବ କଲେ
 ଅବଶ୍ୟକନେଇ ଦର୍ପଣଦେଲେ
 ଏକତରଫ ଦୁଏ ପଦରଜରେ
 ମାଟିବହିରାଏ ସମୁଦ୍ରଗର୍ଭେ
 ଗୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ରନୀ ପରର ମାତ୍ର
 ଯନ୍ତ୍ରୀ ମହାଯନ୍ତ୍ରୀ ତରଫ ବାପ
 ଧରିନ ପାରିବେ ଅରକ ପାଇଁ
 ଯେଣୁ 'ବାଦା' 'ଗୁଇ' ଶୁଣୁସେହି
 ମାଆ ପୁଅ ଗୁଇ କାପର ଗୁଇ
 ବାଲେଶ୍ଵରରେ ଲଦୁ ଅଟେ ସେ ଦୁଇ
 ଦାଦାଗୁର ଦୁଇ ଦେଶସେବକ
 ବଖାଣି ବସନ୍ତ ନିଜର ଟେକ
 ଗୁମଗୁଇ ଥରେ ଆସି କହିଲେ
 ନାଲିଆ ମଟର ଗୁଇକ ଦେଲେ
 କଷ୍ଟ ଚାହିଁ କେହି କି ପିଠାବୁଲି
 ବୁଡ଼ା ବୁଡ଼ା ଚାହିଁ ପାଦକୁ ପେଲି

ଏନ୍ତୁ ପି: ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି ଚୈତନ୍ୟ ସେଠା
କେତେ ଆଶାସୁଗ୍ଧ ଦେଇଣ ଏଠି

ବୈଦେଶିକ ମନ୍ତ୍ରୀ ସତପ୍ରସ୍ତରେ
ଆସିଣ କହିଲେ ବାବୁ ଦର୍ପରେ

ଏସ୍ତମ୍ଭ ବଦଳେ ବରଷପ୍ରମ୍ଭ
ଆଣିବ ଓଡ଼ିଆମନରେ ଦମ୍ଭ

କହିଲେ ଦିବ୍ୟନାଥ ଦିବ୍ୟ
ପାଳନ ହୋଇବ ସମଗ୍ରଦେଶ

ଲକ୍ଷ୍ମୀଧନ ଟଙ୍କା ଶରତଦୋଇ
ପୁଣିଶାଳସୁ ଯିମାରତହିଁ

ହିନ୍ଦୀଦେବ ନାଳନାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ବିଦ୍ୱିତ ହୋଇବ ମାଣ ଜଗତ

ଫଳପ୍ରସାସାଲେ ତ' ନଳ ହୋଇ
ନଂଗ୍ରୋସ ଜନତା ଆସିଲେ ଧାଇଁ

ଦୁଇଟି ପଦାଳାଦୁଇଟି ମସ୍ତକ ।
ଦେଖିମାତେ କେ ଲୁଗିଲ କାବି

ମୋମୁଖ ସମ୍ଭର ଅଗଷ୍ଟଶ୍ରୀ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନିଜିଲେ ଜନତାପଣ୍ଡା

ଜାଣସୁ ପତାକ ଦେଲେ ଉଡ଼ାଇ
ଅଙ୍ଗେ ବତା ମୋର କାହାଣୀ ଏହି

ଅଠପ୍ରସାସାଲେ ଶାନ୍ତ ସୋଗାଣ
ଓଡ଼ିଆ ସାବରୁ କଲେ ବଖାଣ

ନିଶ୍ଚଳେ ନିକଟ ଅଗଣି ବନ୍ଧି
କାଳଯୋଗେ ନିଦ୍ରାପିତ ହେବନି

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେନ୍ଦ୍ର ହେବ ତଥାଗି
ପ୍ରମେଷି ଯିବିବଦ୍ଧିବ ପୁର

ଗାମର ନିଶୁଆ ଗାଳଜ ଗନ୍ଧ ।
ପ୍ରମୁଗ୍ଧର ପାଖେ ପ୍ରାଚୀର ମାନ

ଭାଙ୍ଗି ନେଇ ଜାଲେ ନରଲେ କୁଦ
ମର୍କଟ କରୁଣେ ସୌଦର୍ଯ୍ୟ ବୋଧ

ଗାତ୍ରୀଙ୍କ ଶତାକ୍ତି ଅପ୍ତେଶରେ
ମିଳିଥିଲା ଟଙ୍କା ତହୁଁ ତଜାରେ

ସେଥିରେ ପ୍ରାଚୀର ନିର୍ମାଣ ହୋଇ
ଲେଖାହୋଇ ଥିଲା ପ୍ରମୁଗ୍ଧରେ ତହିଁ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ ଅଶୀରେ ହେଲ
ଓଡ଼ିଶାଗର ବହୁ ସ୍ୱାମୀ ବାଲ

ଦୁଇଦିନ ପାଇଁ ଆସିଲେ ଧାଇଁ
ଟାଉନହଲରେ ମିଟିଂ ହୋଇ

ସାମାନ୍ୟକ ମାନେ ମେଳା କୁ ମେଳା
କେତେ ଫଟ କିଏ ଲେଖା ଛୁଟିଲ

ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ଛୁଣେ ଫଟ ସହସ୍ର
ସମାଜ ଛୁଟିଲ ଲେଖା କାହାର

ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଗିରି ରବିନ୍ଦ୍ର ଦାସ
ମାଲବମ, ଶଶୀ, ଶ୍ରୀଦୁର୍ଗା ଦାସ

ଲକ୍ଷ୍ମଣ କମିଳା, ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ପାଳ
 ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମଣି ପଣ୍ଡା, ଶ୍ୟାମ ମଣ୍ଡଳ
 ବ୍ରଜ, ବୈଦ୍ୟନାଥ ଶ୍ରୀ ପିତାମ୍ବର
 ଭୈରବ, ସୁ ଦାସ, ନାରାଣ ଚନ୍ଦ୍ର
 ପିପ୍ପଳାୟ ନନ୍ଦ ପ୍ୟାଶ ମୋହନ
 ବଶୁମ୍ବର, ଗୌର ଗୋପାଳ ଜାଣ
 ନିଲୋତ୍ପଳ ସେନାପତି ଶାଧନ
 ଜାଣିନାଥ ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର
 ଦେବେନ୍ଦ୍ର ସାହୁ, ଶ୍ରୀ ଲେକନାଥ
 ମଦନାଲ ସଙ୍ଗେ ସେ ଶ୍ରବକବେ
 କାର୍ତ୍ତିକ ଗବନ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମଶୁଭ
 ମିହିର ଆଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଅବଲପାତନ
 ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି ପିପ୍ପଳାୟ, ଅଦ୍ୟତ
 କର୍ମୀନ ଦାସ, ଧରଣୀଧର
 ଗନ୍ଧ୍ୟ ସାମୀନିଆ ପ୍ରଗାମୀଗଣ
 କବଳ ମହା ପ୍ରବେଶ ସେ ଆଗମନ
 କଳେସମାବେଶ ହିଁ ଦନ୍ତଧର
 ମୋ ବନ୍ଧ ଗରବେ ଉଠିଲପୁର
 ନବ ଲେଖକଙ୍କୁ ଦେଲ ଆହ୍ୱାନ
 ଇନ୍ଦ୍ର ନି ଉପରେ ଲେଖା ଗୁପ୍ତିଣ
 ରତ୍ୟପାଳ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ଭେଟି
 ଇନ୍ଦ୍ର ଡୋଇବ ହାଇ ଲାଇଟି

ସ୍ବଧାନାଥ ରଥ, ନନ୍ଦକିଶୋର
ରମା ଦେବୀ ସଙ୍ଗେ ସେ ନିଳାମ୍ବର

ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଦେବୀ ଶ୍ରୀହର୍ଷ ମିଶ୍ର
ଚିନ୍ତାମଣି ସେନା, କାର୍ତ୍ତିକଚନ୍ଦ୍ର

ଅଦୈତ ବଲ୍ଲଭ ଜହ୍ନସାଗର
ଜଣ ଜଣ ହୋଇ ଆସିଲେ ଧାଇଁ

କେତେଉଣୁ ମିଥ୍ୟା ଭାଷଣ ଦେଇ
ଆଶା ଚୈତରଣୀ ଦେଲେ ବୁଢ଼ାଇ

ଇଞ୍ଚୁ ଯପକେ' ଯେ କହି ଲେଖା
ଛୁପିଦେବୁ ଆମେ ନନେଇ ଟଙ୍କା

ସଂଗ୍ରାମୀ ଓକଲ କରୁଣାକର
ଦୋଷଣା କରିଲେ ଅନେକକାର

ଶୁଣି ସବେଶ୍ବର ଉତ୍ସାହ ମାତ୍ର
ଧରି ପାଣ୍ଡୁ ଲୁପି ଗଲ ଝଟିବ

କରୁଣାବଚକ୍ତ ଭେଟିଲି ଯାଇ
ଛୁପିଦିଅ ମୋର ପୁସ୍ତକ ଏହି

ସେ କହିଲେ ଆଗର ଦେଲକ ବାଇ
ଇଞ୍ଚୁ ଯଦ୍ବରେ ଥିଲି ମୁଁ କହି

ତୁମେ ଟଙ୍କା ଦେବୁ ଛୁପିବ ବହି
ନୋହିଲେ ମୋ ପାଶେ ଟଙ୍କା ସେ କାହିଁ

ସୂର୍ଯ୍ୟମଣି ପଣ୍ଡା ରଣି ଛମାସ
ଫେରାଇଲୁ ଶେଷ କରି ନିରାଶ

ଉତାରି ରଖିଲେ ବନ୍ଧୁରୁ ତାର
କେ ବଶ୍ୟ କରେ ଲେଖା କାହାର

ମନ୍ଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ନେକା ଲୁଗା ରାଶି
ଲେଖିବାକୁ ନାହିଁ କଲମ ମସୀ

ପରୁ କଥାମନ୍ତ୍ର ହେଲେ ଥାଇ
ନବେସାଳ କଥାଶୁଣରେ ଶୁଭ

ଆଗ ବର୍ଷ ଯିଏ ଥିଲେ ଦିବ୍ୟ
ଦଶ ବର୍ଷ ତାଳ ଯୋଗସେ ମାଧୁ

ଆମିଲେ ମୋହନାର୍ଥ ଅଳ୍ପ ହୋଇ
ସଂପାଦକ ଶୋଭନନା ନୟନ

ଏମ୍.ସି. ଦାତା ଲେଖ ମାଞ୍ଜୁ ଏକ
ଏମ୍.ସି. କହିଲେ ଦେବେ ମନ୍ତ୍ରକ

ଫାଲ୍‌ଗୁନ କି ଶିଳା କଣି
କହିଲେ ମାମଳେ ହୋଇବ କୁଠା

ଗୋବିନ୍ଦ ମଦଳ କଲ ପଟା
ରେକର୍ଡ଼ପେଶିଲେ ଆସିବ ଟଙ୍କା

ହାତଟେକ ଲାଲ ଜରିବ କିଏ
ହାତ ଟେକି ଦେଲେ ଲତଳା ହୁଏ

ଗୋବିନ୍ଦ କଥା ହୋଇବ ପଟା
ଅଞ୍ଜଳ ଅଞ୍ଜି ଧାଇଁବୁ କୁଟା

ଅଞ୍ଜଳ ଅଞ୍ଜି ସେ ନାୟକ
କରୁଣ ଯୁବକ ସେ ଟୋକା ଲୋକ

ଚନ୍ଦ୍ରମାସଗଲ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବଡ଼
 ଚନ୍ଦ୍ର ନ ଚନ୍ଦ୍ରଲ ପରି ଫେରନ୍ତି
 ସଂପାଦକ ଦେଲ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଲେଖି
 ମନ୍ତ୍ରଣ ସୁଧାଲେ ବାବୁକୁ ଡାକ
 ଶୋଳଥର ପଡ଼େ ଶୁଣି ଗୁହାଣ
 ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ ଭୁବନ କର
 ଭୁମ କାମ ସାରିଯିବ ବଦଳ
 ପରେ ସଂପାଦକ ନଦେବ ଗାଳ
 ଆଗେ ଫେରନ୍ତି ଦେଲେ ଅଞ୍ଚଳ
 ସଂପାଦକ ଫେରି ଆସି ଚଞ୍ଚଳ
 ପୁଣି ଫେରିଗଲ ଆରୁ ଆରୁ ପାଖେ
 ସେଦିନ ଫେରିଲ ହୋଇ ନିରାଶେ
 ଏକ ଦିନ ଭୁବନ ଉପାଡ଼ି ଲଢ଼ି
 ବରଷା ମାଡ଼ରେ ଦେହ ଚିତାଇ
 ଶୁଭଦିନ ପରେ ଆସିଲେ ପୁଣି
 ମାନବିକ ସଞ୍ଜ ରିପୋର୍ଟ ଦେବ
 ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଠାରେ
 ପହଞ୍ଚି ବିଦ୍ରୋହୀ ସୁଖ ମନରେ
 ଯୋଡ଼ିବୁ ହୋଇ ପରୁରେ ଯାଇ
 କେତେବାଟ ଗଲ କାମ ଆଗେଇ
 ସେ ଦେଲେ ପଠାଇ ରେଭିନ୍ୟୁକୁ
 ପରୁଷ ଆସିବ ମାନସ ବାବୁକୁ

ଛଅଥର ଗଲ ତାଙ୍କ ଦପ୍ତର
 ସାହାବ ନହେଲ ଗୋଟିଏ ଥର
 ଚହଁ ଗଲେ ଜିଲ୍ଲା ପାଳକୁ ଭେଟି
 କହିଲେ ସମସ୍ତ ଟିକାଇ ପାଟି
 ଆଶ୍ୱାସନା ବାଣୀ ଆଗେସେ ଦେଲେ
 ତୁମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଦେବ କହିଲେ
 ଗେଉଁଦିନିଆର ଅଟନ୍ତି ଏହି
 ତୁମ୍ଭକାର୍ଯ୍ୟ କର ଦେଖେଟି ସେହି
 ଚହଁ ସାତ ଦିନ ଗଲରେ ବଡ଼
 ନିଜ ଥରେ ଚୋଷା ମଦ କରନ୍ତି
 ଏଗାର ଦିନରେ ଚିଠିଟି ପାଇ
 ଆଉ ଆଇ ଶିମ୍ପାଟି ଆଣିବା ପାଇଁ
 ପଦେଶୁଲ ଗଲେ ରସାଳପୁର
 ଅରବିନ୍ଦ ପଣ୍ଡା ଇନ୍ଦ୍ରପେକ୍ଷର
 ଅତି ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ପିଲାଟି ସେହି
 ସାର ଦିନରୁ ଚାମୁଳ ଖାଇ
 ଆଠ ଉଲ୍ଲସୁମ୍ ନଥି ଅଶ୍ରାଳି
 ରେକର୍ଡ଼ ଓ ନକ୍ସା ଦେଲେ ସେ ତୋଳି
 ତାକୁ ଧରି ଆସି ଚନ୍ଦ୍ରପିଲରେ
 ପହଞ୍ଚିଲେ ବଡ଼ ବାବୁଙ୍କ ଠାରେ,
 ଗବୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେ ମହାଗବ୍
 ପଇସା ଖାଇଣ ଦୋଇଛୁ ତବ

ଅଞ୍ଜଳର ଅଧିକାରୀ ସେ ହେଉ
 ଆଉଦେଲେ ନାହିଁ ଠାକ ଚାକର
 ତହୁଁ ଫେରାଇଲେ ଏସ୍. ଡି. ଓ କଡ଼ି
 ଦରଖାସ୍ତ ଧରି ଗଲୁ ଝଟିତ
 ପ୍ରଭାତେ ପହଞ୍ଚିଲେ ସେ ଝିଲେ
 ସାଦରେ ମୋ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତି କଲେ
 ପିଅନ ହାତରେ ଦେଲେ ଢୋଲ
 ଜନ୍ମ ଜାନୁଆର କରନ୍ତି ଦୁଇ
 ସାମଲ ଶୁଣାଯିବ ଦୁଇଟି ଶ୍ରେର
 କୁକୁର ପ୍ରକୃତି ସେ ଦୁହିଁକର
 ନିରାଶେ ଫେରିଲି ମାମଟେ ଧରି
 ପାଲଟୁନି ସିଂହକୁ ବିନମ୍ର କରି
 କହିଲି ସମସ୍ତ ଦୃଢ଼ାନ୍ତ ତହିଁ
 ସେ କାମ କରିଲେ ପାଲଟୁ ମଗାଇ
 ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର, ମହାପାତ୍ର ପେଣ୍ଡାର
 ପ୍ରମୁଖ ମହାନ୍ତ ବନ୍ଧୁ ନାକର
 ସେ ପେଣ୍ଡାର ଦୁଇ ଅଞ୍ଜଳେ ଥାଇ
 ଯଥେଷ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟ କରିଲେ ତହିଁ
 ନିଃ ସଂରକ୍ଷଣ ପଟା ମିଳିବା ପାଏ
 ତାଙ୍କ ଅବଦାନ ଶୁଣି ନନ୍ଦୁଏ
 ଅଫିସର ଠାରୁ ଖାଇଣ ଗାଳ
 ତଥାପି ମୋ ପାଇଁ କଲମ ଶୁଳି

ରାଜସ୍ବ ବିକ୍ରୟେ ଦେଲେ ପଠାଇ

ଚିହ୍ନାଲେକ ଚର୍ଚ୍ଚି ପାଇଲପାଇ

ଏକମାସ ଧରି କାର୍ତ୍ତିକ ଦାସ

ପାଇଲ୍ କରଲ ଅଜ୍ଞାତ ବାସ

ବହୁ ଖୋଜାଇଣ ଦେଲି ପଳକୁ

ପଟ୍ଟଦେଖାଇଲ ଦାନିନ୍ ତାକୁ

ତନିମାସ ଗଲି ତାଙ୍କ ଏପ୍ରକ

ଭରଣି ପୁସ୍ତକ ଦେଲି ଉପହାର

ଶେଷ ପ୍ରତିବାଦ ହୋଇ ପାଲି

ଫେରିଣ ଆସଲ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରସିଲି

କୋରିହୋଇ ପୁଣି ବେଉଦୁକୁ

ମାସକ ଭ୍ରମର ପାଇଲୁଟିକୁ

ପଠାଇଲ ନିତ ହୋଇ ନିଉନ

ସାନ୍ତନା ଦେଇଣ ଶ୍ରୀ ସୁଦର୍ଶନ

ବଡ଼ବାବୁକୁ ସେ କହିଲେ ଡାକ

ପିଲାଟିକୁ ଟିକେ ଦିଅନ୍ତୁ ଲେଖି

ଅତ୍ୟନ୍ତ ମେଲାପି ମାର୍ଚ୍ଚଣ୍ଡ ସେଠା

କେତୋଟି ପର୍ବଣ ଦେଲେସେ କାଟି

ମୁଖରେ ନରାଏ ମୁଣ୍ଡରେ କୁଣ୍ଡ

ଅସ୍ଥଳକୁ ପାଇଲ୍ ଆସିଲୁଫେରି

ତନିମାସ ପରେ ମୋନଥୁରୁ

କଲ୍ଲୀପାଳ ଠାରେ କଲି ଗୃହାଣ୍ଡ

ନେତ୍ରସ୍ତ୍ରୀ ଗଳ ନୟନରକ୍ଷଣେ
ମନ୍ତ୍ରୀ ଧରନ୍ତୁ ଆଁ ନ ଦେଲେ ତେଣେ

ପିଅନ ଅମଳ ସେ ଅଧିକାରୀ
ନିନ୍ଦାର୍ଥେ ଫିଟାଇ ନାହାନ୍ତି ଡୋର
ହାତେସିନା ଅର୍ଥ ନାହାନ୍ତି ନେଇ
ହଜାରେ ଟଙ୍କାର ଦେଇଛୁ ବନ୍ଧୁ

କେତେଗୋଟି ହାତ ଧରିଛୁ କାର
କିଏସେ ବୁଝିବ ଦୁଃଖ ତାହାର

ଦିନଦଶାଂରୁ ପାଞ୍ଚଟା ଯାଏ
ଜିନିଷଟି ଦିନ କିଏ କଟାଏ

କେହିତାର ମୂଲ୍ୟ ବୁଝି ବେନାହିଁ
ନଅଗୁଣ ଜମି ପାଇବା ପାଇଁ

କେତେ ଶ୍ରେଣୀ ଶାସେ କାଳ କଟାଇ
ସେ ଦୁଃଖିନେ' ତାର ବୁଝିବ ନାହିଁ

ସୂକ୍ଷ୍ମ ମଦନର ନକ୍ସା ଅଙ୍କନ
ଆଗ୍ରହ ଅର୍ପିବ କଲ ଗମନ

ତହିଁ ଅର୍ପିବର ଶ୍ରୀକଟ୍ୟାନନ୍ଦ
ଅକ୍ଷୟ ସହାୟ ନଜାଣେ ଛନ୍ଦ

ଅଳ୍ପ ଆଦରରେ କର୍ମ ପିଆଇ
ରମେଶ୍ ବାବୁକୁ ଦେଲେ ଡକାଇ

ପ୍ଳାନ ଏଣ୍ଟ୍ରି ମେଟ୍ କରି ତଞ୍ଜଳ
ଦାସବାବୁ ଆଶା କର ଉଜ୍ଜଳ

ପରସା ପତର ସଲମି ବହୁ ।
 ତେବେ ସୁଧାକାମ ହୋଇଲ ନାହିଁ
 ଶୁଭମାସ କାଳ ଦେଲେ ଗଢ଼ାଇ
 ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଗଲେ ବଦଳୀ ହୋଇ
 ରମେଶ କରିଲ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ
 ଏଣୁ ମେଟ୍ କଥାରୁ ଲରେ ଘସ
 ବୁଦ୍ଧ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର, ସେ ମଜୁଆଳ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷକଲେ ଶୁଣି ବିକଳ
 ଥର ଥର କରି ଚତୁର୍ଥ ଥର
 ତାପତର ବସନ୍ତାଘ୍ର ଭୁବନେଶ୍ୱର ।
 ବିନୟ ବାବୁଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ ପାଇଁ
 ଜଣି ତଳ କାମ ହୋଇଲ ନାହିଁ
 ସକାଳେ ଚଳିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଆସ
 ସନ୍ଧ୍ୟାରେ କହନ୍ତି କାଳିକ ଆସ
 ଜମିଦାର ସେଠାରେ ଶକାସେ ଦୁହେଁ
 ହୋଟେଲ୍ ଲକ୍ଷ୍ମରେ ସେ କେବେ ନରୁଣେ
 ଏଣୁ ଦୁଃଖ ଫେରି ବିଦ୍ରୋହୀ ଦାସ
 କ୍ଷୋଭା ଗାରକଲ ଗୁଡ଼ିଶ ସ୍ୱାସ
 ପଞ୍ଚମ ଯାତ୍ରାରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର
 ପହଞ୍ଚିଲ ତାରିଖେ କଟାଇ ରାସ

୯୧ ନବେ ନଭେମ୍ବରରେ ଯାଇ
 ବିନୟ ବାବୁକୁ ସାକ୍ଷାତ ପାଇଁ
 ଦଣ୍ଡା ଦଣ୍ଡା କରି ତନୋଟି ଦଣ୍ଡା
 ବସିଛୁଡ଼ା ହୋଇ ଶୁଙ୍ଖିଲ ଅଣ୍ଡା
 ପି: ଏ: କହିଦେଲେ ଦେଖା ଦେବନ
 ଅଛୁଣ ଦେକୁ ସଂଜେ ଆଶନ
 ଦୁଃଖରେ ମିନତି କଲ ସେ ଯାକୁ
 ପଶିଲ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସତ୍ୟା ଗୁଡ଼କୁ
 ପ୍ଲାନ୍-ଏକ୍ସିମେଟ୍ ପଟ ତାଙ୍କର
 ପୁତ୍ରକ ସହିତ ଦରଖାସ୍ତ ମୋର
 ସମସ୍ତ ତାହାଙ୍କ ହାତରେ ଦେଲେ
 କେବେହେବ ବୋଲି ପଶୁ ସେକଲେ
 ଜନ୍ମର ହୋଇବ ଶୁଣାଇ ଦେଲେ
 ଦରକୁ ଖବର ଯିବ କହିଲେ
 ଏଜାର ତାରଣେ ଚିଠି ମୁଁ ପାବ
 କଲ୍ଲା ପାଳ ପାଶେ ଖଳି ମୁଁ ଶାନ୍ତି
 ଦୁଃଖରେ ମନ ମୋଗରୁରେ ଯାହି
 ଅଣ ଓଡ଼ିଆ ଏବଧ ପିଲଟି
 ଜାଣେନ ଓଡ଼ିଆ ଶୁଷ୍କସେ କହି
 ଇହବାସ ଅବାଜାଣିବ କାହିଁ

ପୂର୍ବେ ସାତଥର କରିଛୁ ଦେଖା
 ମୋହର ସଂପର୍କେ ଦେଇଛୁ ଲେଖା
 କେତେ ଫଟ ତାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଅଛୁ
 କଲ ଆଗେ ମୁକା ଶ୍ରେବାଦ ଅଛୁ
 ବାଜସ ବାମନ ସେ ବାନ୍ଧ ବାଲ
 ଜିଲ୍ଲାପାଳ ତାକୁ କ'ଣ କରିଲ
 ତାଙ୍କୁ ଯାଇ ସଂପାଦକ ମୋହର
 ଗୃହାଣ୍ଟ କରିଲ ଅଷ୍ଟମ ଥର
 ସେ କହିଲେ କୋର ହେବ ପାଇଲ
 ଅପ୍ତ ଧରି ତୁମେ ବସ ଥିଲୁ
 ପରୁର କରମ ମାନକୁ ମୋର
 କରମ ଅଭଦ୍ର ଲପଟା ଶ୍ରେର
 ଦେଖାଇଲେ ନାଲିଆଖି ସେ ଯେତେ
 ଅଙ୍ଗେ ନିଶ୍ଚୟ କହୁବ କେତେ
 ହୃଦୟ ଦପ୍ତର ତଳିଲ ଚର୍ଚ୍ଚି
 ଯୁଗଳ ବାବୁକୁ ପାଇଲ ନାହିଁ
 ଅମଲ ଗୃହରେ ପଶିଲ ଯାଇ
 କାଳିଆ ବସ୍ତ୍ର ମକରମ ସେହୁ
 ପାଗଳ କୁକୁର ପସନ୍ଦ କରୁଁ ।
 ଘେଉଁ ଘେଉଁ କରି ଦେଲ ଗୋଡ଼ାଇ

ତାପରେ ଡ଼ଡ଼ି ନକଲେ କିଛି
 ଦଶରଥ ତାଙ୍କ ପାଶୁ ଫେରିଛି
 ବହୁ ଷଢ଼ୀ ଦେଲି ଧରାଇ
 ପଣ୍ଡାବାବୁ କାମ କରିବ କହି
 ପଣ୍ଡାବାବୁ ମଣ୍ଡା ଖାଇବା ପାଇଁ
 ଅର୍ପଣରେ ବେଳେବେଳେ ନାହିଁ
 ନଅଅର ଫେରି ତାଙ୍କ ପାଖରୁ
 କୃପାଝିକ କୁ ସେ କରିଲ ଗୁରୁ
 କାମକରି ଦିଅ ଚଞ୍ଚଳ ହାଇ
 ଅର୍ପଣ କରିଲେ ଦଶେ ବହି
 ମି: ଏ:ମି ଅଡ଼ର କରିବା ପାଇଁ
 ଅରୁଣ ଦେଙ୍କୁ କହିଲି ଯାଇ
 ସେମାନେ କହିଲେ ଗୋଟିଏ କଥା
 କାମରେ ଦେଖାଇ ଦେଲେ ଅନ୍ୟଥା
 ଦୁଇଟି ଖାତାରେ ଦୁଇ ଖସଡ଼ା
 ପି:ଏ.ସି ପାଇଁ ମୋଘେ ଜାଗାଲେଡ଼ା
 ନାକୁ ସଂପାଦକ ପଟ୍ଟାନ୍ତରଣେ
 ସ୍ଵାକ୍ଷର କରାଇ ଅତି ଭୁବିତେ
 ଏମେଲେ ଠୁଁ ଲେଖା କରାଇନେଇ
 ଜିଲ୍ଲାପାଳ ହାତେ ଦେଲ ସେ ନେଇ

ଜିଲ୍ଲାପାଳ ପାଇଲ୍ କରିଲେ କୋଣ
 ଏକ୍ସପ୍ ଠାରୁ ଦୁଃଖରେ ଫେରି
 ରେଭନ୍ସ ବାବୁ ଚିଠି ପେଶିଲେ
 ସଂସ୍କୃତିକ ବାବୁ ଚିଠି ଗଲେ
 ତହସିଲଦାର ବେଗଲବାବୁ
 ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲି ମୋ ଦୁଃଖ ସବୁ
 ବିଳମ୍ବରେ ଆସି କହିଲେ ସେହି
 ଗୋଟିଏ ନହେଉ ଅନ୍ୟଟି ପାଇଁ
 ଚେଷ୍ଟାକର ସବୁ ପାଇବ ବନେ
 ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ି ନାହିଁ ନିବନ୍ଧ ମନେ
 ଚିନ୍ତକର୍ଷେ ଚାକ ବଦଳି ଦେଲ
 ମୋ କାମେ ପ୍ରଗତି କିଛି ନ ଦେଲ
 ଆଗ ସଭାପତି ଶ୍ରୀଲେକନାଥ
 ନବେ ମସିହାରେ କଟିଅନାଥ
 ସ୍ୱର୍ଗାୟୁମୋଇଲେ ଡିସେମ୍ବରରେ
 କେନେସ ସାଲ ଦାମ ମକର
 ଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀ ସଭାପତି
 ନିବାସିତ ହେଲେ ତାଙ୍କ ସ୍ଥାନ
 ଏକା ନବେ ସାଲ ଏପ୍ରିଲ୍ ତେର
 ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ପେଟେ ଲା ଦର

ପାଞ୍ଚମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ଗପ ବାଲେ
 ଭଦ୍ରଙ୍ଗ ଦଙ୍ଗାରେ ଦେଲେ ସାମିଲ
 ସମରେନ୍ଦ୍ର କୁଣ୍ଡ ଜଗନ୍ନାଥ ଶା
 ଅରୁଣ ଦେ ବଡ଼ ଥ ଅବସ୍ଥା ସାଜି
 ଆସି ଦେଇଗଲେ ସେ ମାଟି କାମ
 କେହି ନ ରଖିଲେ ମୋହର ନାମ
 ବସ୍ତାନବେ ସାଲେ ଏପ୍ରାନ୍ତ ତେର
 ପଦ୍ମରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀତାମୋଦର
 ତାଙ୍କୁ ଅନୁଶୋଧ କରିଲି ମୁହିଁ
 'ସୁତସଦନ' ମାସେ ଲାଗିବ ନାହିଁ
 ଗ୍ରେଟ ଅନୁଶୋଧ ତେଜ ମନରୁ
 ପଞ୍ଚାୟତ ଭାଗ ଆଗରେ ସରୁ
 ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନର ପରେ
 ପାଞ୍ଚମାସ ଯାଇ ନାହିଁ ସତରେ
 ମୋ ସଭାପତିର ଜୀବନ ଦୀପ
 ନିର୍ବାପିତ ଦେଲ ଲଭିବୁଁ ଯାପ
 ତେସ୍ତାନବେ ସାଲ ଫେବୃଆରୀରେ
 ନୁଆସଭାପତି ନିର୍ବାଚନରେ
 ସମରେନ୍ଦ୍ର ସାମଲ ଲଭି ଆସନ
 ସଭାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତମ ଜାନ

ଏବର୍ଷ ଅବସ୍ଥା ବୈରାଗୀ ଯେନା
 ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଭଜନନା
 ଅଙ୍ଗେ ନିଶ୍ଚିତର ଦୁଃଖ କାହାଣୀ
 ବହୋଲା ସଂଗୀତେ ଅଛି ବ୍ୟାଣୀ
 ମାନ୍ୟତା ଏମ୍ ପି ଆଦେଶାବିନ
 ଭଲୋଚନ ଚର ମୋର ପୁତ୍ରକ
 ଦେଶେ ମହାମାନ୍ୟ ସବୁମନ୍ତ୍ରୀକୁ
 ଦର୍ଶାଇ ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପକକୁ
 କହିବେ ଏପରି ନକୁହ ମିଥ୍ୟା
 ଦେଶେ ନ ବୁଢ଼ାଅ ମିଛର ବାତ୍ୟା
 ସବୁ ମିଥ୍ୟାଶଠ ପାପର ଶର
 ହୋଇଯିବ ଦିନେ ବରୁ ଅଛାର
 ସତ୍ୟମୁଖ୍ୟ ଆଜ୍ଞା ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବ ନାହିଁ
 ପରାଧୀନ ଦୁଃଖ ଆସିବ ଧାର୍ମ
 ଗଣାନ୍ତି ଦେଶ ଲୋକ ବନ୍ଧୁ
 ମନ୍ତ୍ରୀ, ବଡ଼ ଲୋକ ଏମ୍ ପି ଲୋକ
 ନାକ କାଳେ ଯଦି ମୁଲ୍ୟ ନଥାଏ
 ଆଜ୍ଞା ଏଦେଶକୁ ଶୈବ କିଏ ?
 ମୋର ସଂପାଦକ ଦେଉ ଗୋଡ଼ରେ
 ଦୁଃଖ ସବୁ ସବୁ ଚେଷ୍ଟାକରେ

ପ୍ରବେଶ ଏକ ସ୍ୱଳ୍ପ ସନ୍ତତ
 ପ୍ରତିମୁଖି ତୋଳ ରଖିଛନ୍ତି
 ସ୍ୱଳ୍ପସ୍ୱଳ୍ପ ପାଖେ ପତାକା ପୀଠ
 ପ୍ରାଚୀର ସନ୍ତତେ ଗଢ଼ାଇ ଗେଟ୍
 ବର୍ଷକୁ ବାଇଶି ଦିବସ ପାଳ
 ଏପ୍ରିଲ୍ ଚେରକୁ କର ସଙ୍ଗଳ
 ପାଠାଗାର ଖୋଲ କମିଟି ନାମେ
 ରଖିଛନ୍ତି ସ୍ୱଳ୍ପମୋହର ଧାମେ
 ଏସାଲ ଏମାସେ ବହୋଷ୍ଟ ସାନି
 ଅଶ୍ରୁ ଆ କୋଇଲି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ
 ବାଡ଼ିଆ ବାଘର ଶାଳକଭେଷି
 ବସାନ୍ତ କର୍କଟ ସନ୍ତତେ ପୁଣି
 ଜମନ୍ଦୀ ଆଣିଲ ପଶ୍ରାମର୍ଦ୍ଦି
 ବହୋଷ୍ଟକୁ ଶଶେ ଦେବେକ ଗ୍ରାସି
 ରୁଦ୍ଧଦାରେ ବସି ଚାଲେ ପୁର
 ମୋତେ ଘେଟାଇବେ ଲାଞ୍ଜସ୍ୱପ୍ନ
 କାଉଳିଆ ଗଜନିଶି କାଢ଼ି
 ଡକାଇଲ ମୋର ସଂପାଦକଙ୍କୁ
 ସୁଇଚ୍ଛାରେ ସନ୍ତପକ ଗଢ଼ିଲ
 ଅମ ଗଗନକୁ ଉଡ଼ାଇ ଦେଲ

ସଂସ୍କୃତ ବିଦ୍ଵାନ ନିପଟ ରଥ
 ସେ କାହୁଁ ଜାଣିବେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବୋଧ
 ମଣାଣିରେ ମୁଣ୍ଡ ମାଳ ଗଢ଼ିଛ
 କାହିଁଫାଇଁ ରମ୍ୟଦେବୀ ଆଣିଛ
 ଅବଶୀର୍ଵ ଶୁଦ୍ଧ ଏସବୁ କାହିଁ
 ଶାରଳେ ବାଜିଲେ ଡାଡ଼ିବ ବସୁନ୍ଧ
 ରସିଦ୍ ବହୁରେ ଉଠିବ ଶୂନ୍ୟ
 ଗଠନ କରିଲେ ମାଣିକ୍ୟ ପଳା
 ସରଳ ନିଶ୍ଚୟ ମୋ ସଂପାଦକ
 ବସିଲୁ ମଉନେ ହୋବ ନିବାକ
 ଦଶ ବରଷରେ ନଅ ହଜାର
 ଅନୁ ଦାନ ମିଳେ କେଉଁ ପ୍ରକାର
 ସେ କଥା ଏଞ୍ଜଣ ବୁଝିବେ କାହୁଁ
 କମିଟି ବସ୍ତ୍ରଣ ହେଉ ଯହୁଁ
 ବାଣୀଆ ଗାଉଡ଼ ହାତ କରୁଡ଼
 ପୁଲିଗଲ ତାର ଆଙ୍ଗୁଳି କଢ଼ି
 ରସେ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ କହିଲେ ଚିଡ଼
 ଇଞ୍ଚିତ୍ରରେ କସ ଅଛ ଦାବୁଡ଼
 ଥରେ ଖୁସୀମାରି ନଳଭୟଣ
 ତାପୁବୁଦ୍ଧେଶ୍ଵର କର ନିରାଶ
 ଗଢ଼ିଥିଲ ଯେଉଁ କମିଟି ଭ୍ରମ

(୩୨)

କାହିଁ ଦୁର୍ଜଗଲ୍ଲ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଧାମେ
କୁନା ମାତାନ୍ତର ଟଙ୍କାକଉଡ଼ି
ଦେଉଥିଲ ଆଗେ ପିଟି କରୁଡ଼ି,
 ଗୋବର୍ଦ୍ଧ ମଧ୍ୟେ ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କା
ନଦେଇ ସୁନାମ ଲଭୁଛ ଏକା ।
ଏବେ ପଞ୍ଚାୟତ କରିଛ ଭଲ
ତେଣୁ ଘରେ ବସ ହୋଇ ନିଉନ ॥
 ଗୋଟି ଗାଆଁ ପଟ୍ଟ ସିଏ ପାଳନ୍ତୁ
 ଶେ ନ ସୁରାଥ ରଣ ତୁମକୁ ॥
ମରାପତି ପାଇଁ ଉଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ
କାତୁ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଆସିଲେ ଧାଇଁ ।
 ଆମରୁଣ ଅର୍ଥ ଜାଣନ୍ତୁ ନାହିଁ
 ସୁଦୃଢ଼ମନ୍ଦିରକୁ ମରାଣୀ କହି ॥
ଉତ୍କଳର ଯାଜ୍ଞସେନା ମା' ରମା
ଦ୍ଵିତୀୟ ସର୍ବାର ଶୁଣ ଗାରିମା ॥
 ଉତ୍କଳ କେଶରୀ ଜାତି ଜନକ
 ପ୍ରାଚୀର ପତାକା ପ୍ରମୁ ପଳକ ।
ଯିଏ କହେ ଶୁଭି କରକ ସପ୍ତା
ଟଙ୍କାଏ ସାହାଯ୍ୟ ନ ଦେଇ ବାଣା ॥

(୩୩)

କପଟ କହୁଇ ମୁହଁ ଦଳଇ
ଇଷ୍ଟୀ ବଦସେ ସମ୍ପ୍ରଦାନ
ହୀରାମାଳା ନେତା ସେ ଶ୍ରେୟସୀ ସୁର
ସନ୍ତା, ନନ୍ଦ, ନୀଳ, ଇନ୍ଦ୍ର, ସର ॥

ସବୁ ରଖି ସାରି ଗର୍ଭେ ତାଙ୍କର
ହାତେ ବସିବଲେ ଭବନା ସ୍ବେଦ
ଶେଷରେ ମେଳନ ମଣ୍ଡପ ଗାଇ
କହୁଇ ନିରୁଦ୍ଧ ସ୍ବେଦ ପିଇ ॥

ମାୟାର ଗଡ଼ିଆ କର ଶେଷ
ସବୁ ଶୁଭଳ ଶାଗ ଓ ପଖାଳ
ସିରିସିଲ ପରେ ଦେଖିଲ ସୁପ୍ତ
ପ୍ରମୋଦ ଶ୍ରେଣୀରେ ଲୁହ ଜାଣି ।

କପଟ ପସେଇ ପସିବ ତହିଁ
ତେଣୁ ଦେବା ପତି ଭାଇଜେ ଯାଇ ॥

ଜଳନ୍ତର ଜଟାଧାରୀକୁ ହେଉ
ବାକୁ ଭାଇକୁ ସେ ମେଣ୍ଟଣ କରି ॥

ଦୁନିଶାଳ କୁଡ଼ା ଡୋଲ ସହିତ
ଧର୍ମବକ ନାମେ ବସନ୍ତ ଦୁଇ ॥

(୩୪)

ହୋଟେଲ୍ ଗଣାର ନେତାକୁଧରି

ଆଲୋଚନା କଲେ ଖାଇବା ମାରି

କପରି ଖାଇବା ପିଟାଅ ବାଟ

ବସି ଚିନ୍ତା କରି କଲେ ବଜେଟ୍ ॥

ନଅ ତାରିଖରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବେନ

ଦଶ ତାରିଖରୁ ଟଙ୍କା ମାରଣ

ଗାଆଁ ସହରରେ କେନ୍ଦ୍ର ବାଇ,

ସଂପାଦକ ନାମେ ନିଆ ରୁଟାଇ ॥

ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉପାୟ ମାନ

ସଭା କଲେ ଯାହା ଖାଇଲେ ଜାଣ

ଭୁବି ମଧ୍ୟେ ତଳିତସ ରେ ଘାସ

ପାପ ଧନେ ବୁଝି କରିଲା ବାସ ॥

ଲୋକ ରୋଦାରୀ କରିବା ପାଇଁ

ପୁଣି ପାଟି ପ୍ରାଣ ଦେଇଛ ତାଁ

କହେଲ କହେଲ କୁହୁହେ ବନ୍ଧୁ

ମାଇଲ୍ ବିରରେ କେତେ ଟଙ୍କା ॥

ବାବା ବେ'ବେ' ପ୍ରୟୁକ୍ତ ଘାତ

ସଙ୍ଗେ ଖୋଜିଲୁ ନେଲେ ଉଦ୍ଧୃତ

ମୁହଁ ସଞ୍ଜିବେଳେ ଏମ. ପି. କ ସଙ୍ଗେ

ପ୍ରହସନ ସଙ୍ଗେ ହେଉ ଉଦ୍ଧୃତରେ ॥

(୩୫)

ସମ୍ପାଦକ ସ୍ଥାନ ସଭାରେ ନାହିଁ
ମହାମାନ୍ୟ ଖାର ନନ୍ଦ ପୁରୁଷ ॥

ଭାବରେ ଶ୍ରବଣ ଦେବ, ସୁନଇ
ଶୁଣିବାକୁ ଲୋକ ନ ଥିଲେ କେହି ॥

ବରଷା ଆସିଲା ବରଷି ବାଣୀ
ଏମେଲେ କହିଲେ ଶ୍ରବଣ ମାଣି

ପ୍ରଭୁ ପଦାର ଆସିଛି ଟକା
ଶିଶୁଦ୍ୟାନ ଦେଖି ମାଉସ ଶ୍ଵକା ॥

କାର୍ତ୍ତିକ କହିଲେ ସୁଜକଣ୍ଠେ
ପୂଜ୍ୟାସ୍ତବ ଏହି ପବନ ପୀଠେ

ବରଷା ପ୍ରାଣ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷେପ
ଏମେଲେ କହିଲେ ହୋଇବ ଘର ॥

ଚଉପଇ ଚଉପଞ୍ଚାଶି ପାଇଁ
ନିଷ୍ଠା କର୍ମ ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ ॥

ନିଆର ମେନ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ ପଣ୍ଡା
ଦେଲେ ନାହିଁ ଗୋଟେ ଶ୍ରବଣ ମଣ୍ଡା

ପାପପନ ମିତ୍ର କଥାରେ ହେ
ବରଷା ଚୋପି ଆସିଲା ମାଡ଼ି ॥

ପ୍ରାଣ ଉପେ ଗଲେ ଘରକୁ ଧାଇଁ
ଭଣ୍ଡାପୁର ଗଲେ ଉଦ୍ଧୃତ ନେଇ

(୩୭)

ନିଜ ପତ୍ନୀ ଆଗେ ଖୋଲି ବସିଲେ

ପତ୍ନୀ ଖିଲି ଖିଲି ହସ ହସିଲେ

କାଳିଆଦା ଭ୍ରମେ ସତ କହିଲେ

ଆମ ପତ କେତେ କାହୁଁ ଦେଖିଲେ

ମୋ ମାରଣା ପତ ଶ୍ଚାନ ସେଉଁଠି

ସେଟି ରହିବନି କେଉଁ ଚମିଟି ॥

ଏବେ ଇଷ୍ଟୀର ଶ୍ରାଦ୍ଧ ବଦଳି

ସୁନାମେ ଦୁର୍ଗାମ ଲାଗିବ କାଳ ।

‘ମୁଁ ଇଷ୍ଟୀ ନହୁଛି’ ତାକ

ଦିଶୁଅ ଗଜକୁ ରୁଦ୍ଧେ ଟାକ

